

Проблеми дослідження регіональних ЗМІ: методологія аналізу масової комунікації

Стан розвитку сучасного суспільства, в якому важливі позиції посідають комунікація, знання, інформація та засоби її вироблення і трансляції, потребує серйозного переосмислення накопичених теоретико-методологічних знань щодо засобів масової комунікації та інформації. Тенденції переорієнтації уваги на регіональний, локальний рівень здійснення інформаційно-комунікативних взаємодій з огляду на становлення підвалин інформаційної епохи потребують також більшої уваги до засобів виробництва та трансляції соціально значущої інформації, вплив яких на соціальну, культурну, політичну, економічну та інші сфери суспільства практично вже не підлягає сумніву.

Дослідження практичної діяльності регіональних ЗМІ як невід'ємного елементу сучасного суспільства актуалізовано цілим рядом чинників, серед яких одними з ключових ми вбачаємо неузгодженість нормативних вимог з боку суспільства до мас-медіа та їх практичних втілень, які демонструються регіональними ЗМІ. Метою даної роботи виступає аналіз теоретико-методологічного комплексу досліджень феноменів масової комунікації з точки зору перспективності їх застосування щодо вивчення функціонування засобів масової інформації на регіональному рівні.

Комунікативних «вибух» у 30-50 рр. ХХ сторіччя спровокував миттєву реакцію соціальних дослідників, серед яких – класики соціології Г. Лассуел, Р. Мертон, П. Лазарсфельд, Х. Годе, У. Ліппман. Вони заклали основи дослідження впливу мас-медіа на аудиторію й суспільство та започаткували теоретичну дискусію стосовно можливостей комунікативного впливу носіїв масової інформації на гетерогенні та розпоршені групи. Великий внесок також здійснили представники таких соціологічних парадигм, як структурний функціоналізм, конфліктний підхід. Новітні тенденції діяльності мас-медіа в суспільстві віднайшли свій відбиток в доробку постмодерністів (Ж. Бодрійар, Ж. Делез, Р. Барт), завдяки чому мас-медіа стали представляти в якості структур, що здійснюють вплив на формування мозаїчності суспільної реальності та життєвого світу індивідів.

Регіональні мас-медіа лише нещодавно почали виокремлюватися в новітнє проблемне поле для пошуків представників соціологічної науки. Здебільшого увага до питань їх місця та ролі в суспільстві, вплив на перебіг подій в усіх його сферах, взаємодія на макро-, мезо- та мікрорівнях з соціальними агентами стимулюються практичними потребами. Серед вітчизняних

дослідників питаннями функціонування мас-медіа регіону займаються А. Ручка, І. Кононов, Н. Костенко, С. Аксѐнов, Ю. Сорока та інші.

Соціологічні уявлення про мас-медіа, як бачимо, пройшли еволюцію від поглядів на ЗМІ як переважно технічний засіб реалізації комунікативних взаємодій в суспільстві, до ролі творців нових форм та видів соціальної, економічної, віртуальної та іншого роду реальностей. Теоретичні розробки, концепції та парадигми перехреснюються, стикаються, конкурують й тим самим створюють широкий простір для розвитку та появи пояснень актуальних питань масової комунікації з урахуванням їх сучасних проявів практичної роботи.

Останні тенденції свідчать про розгляд регіональних мас-медіа одночасно як творців суспільної реальності та як провідників потреб соціальних суб'єктів різних рангів. Зростання значення в суспільстві глобалізаційних тенденцій, з одного боку, є позитивним для регіональних медіа, які виступають в цьому процесі інформаторами локальної спільноти, формують картину навколишнього світу тощо. З іншого боку, нівелювання інформаційних потреб, відмінностей призводить до уніфікації моделей діяльності регіональних ЗМІ в різних соціальних системах, знищення національних культурних та інших традицій і особливостей. В цьому контексті суб'єктність ЗМІ регіону потребує переосмислення в межах інституційної, системної та конфліктної парадигм, які дозволяють пояснити вплив на інших суб'єктів соціального життя з боку ЗМІ регіону в їх статичних та динамічних проявах.

Практики існування та роботи засобів масової інформації регіону починають все більше цікавити вчених. Це змушує звертатися до досвіду теоретичного та методологічного аналізу масової комунікації в пошуках основ для розробки теоретико-методологічних підвалин вивчення регіональних засобів масової інформації та подальшого розвитку цього напрямку в межах наукового пізнання.